

ตลาดการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560: ตลาดนโยบายในกรอบตลาดอุดมการณ์*

ปวร เกียรติยุทธชาติ**

Received: 10 November 2020

Revised: 26 August 2021

Accepted: 3 March 2022

บทคัดย่อ

ภายใต้ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์รัฐธรรมนูญที่มองว่าระบบการเมืองเป็น 'ตลาด' (Markets) ในรูปแบบหนึ่ง และเชื่อว่าตัวแสดงทางการเมืองต่างประพฤติตนตามทฤษฎี การตัดสินใจอย่างเป็นเหตุเป็นผลโดยมีรัฐธรรมนูญเป็นเครื่องมือส่งผ่าน 'แรงจูงใจ' ไปยังตลาดการเมืองและตัวแสดงทางการเมือง

การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 รวมไปถึงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญสำคัญจึงย่อมก่อให้เกิดการ

* ปรับปรุงจากรายงานเรื่อง *ตลาดการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560* ในรายวิชาสัมมนาเศรษฐศาสตร์การเมืองและประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ (ศ.409) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้เขียนขอขอบคุณ ศ.รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ ในฐานะผู้จุดประกายในการศึกษาระบบการเมืองภายใต้กรอบความคิดของเศรษฐศาสตร์รัฐธรรมนูญ อ.ดร.ศุภฤทธิ ถาวรยุติการต์ อาจารย์ที่ปรึกษาประจำรายวิชาและที่ปรึกษาของรายงานฉบับนี้

** นักศึกษาชั้นปริญญาโท โครงการเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; อีเมล: eugene.kiatyutthachart@gmail.com

เปลี่ยนแปลงสำคัญในตลาดการเมือง จากเดิมซึ่งเป็นตลาดผู้ขายน้อยรายที่มีผู้ขายหลักเพียงสองรายสู่การกลายเป็นตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาดที่มีผู้ขายจำนวนมาก ผ่านการสร้างอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดของพรรคการเมือง ด้วยกำหนดระเบียบวิธีการเลือกตั้งให้ลดอรรถประโยชน์ของพรรคการเมืองพรรคหนึ่งและเอื้อประโยชน์ให้แก่พรรคการเมืองพรรคหนึ่งเป็นการเฉพาะ

นอกจากนี้รัฐธรรมนูญยังมุ่งเปลี่ยนแปลงเป้าประสงค์ของตลาดการเมืองด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะการทำลายความเป็นตลาดนโยบายของตลาดการเมืองและการทำให้กระบวนการแลกเปลี่ยนในตลาดการเมืองมีอาจทำให้ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้รับอรรถประโยชน์สูงสุดทั้งจากนโยบายระดับเขตเลือกตั้งและนโยบายระดับชาติตามที่ตนต้องการแก่ประการใด

ด้วยเหตุที่กล่าวมาข้างต้น การเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะส่งผลกระทบต่อตลาดการเมือง โดยเฉพาะผลกระทบต่อการตัดสินใจของตัวแสดงทั้งหมดในตลาดการเมืองไม่ว่าจะเป็นราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง นักการเมืองและพรรคการเมือง ต่อเนื่องไปถึงพฤติกรรมของตัวแสดงทางการเมือง อุปสงค์ อุปทาน และดุลยภาพในตลาดการเมือง ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ทำให้ตลาดการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 แปรสภาพจากการเป็น 'ตลาดนโยบาย' เฉกเช่นตลาดการเมืองทั่วไปไปสู่รูปแบบของ 'ตลาดอุดมการณ์' ที่มีคุณลักษณะเฉพาะของตนและแตกต่างจากกรณีโดยทั่วไป

คำสำคัญ: รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, ตลาดการเมือง, ระบบเลือกตั้ง

Political Markets under the 2017 Constitution of Thailand: The Policy Markets within the Ideology Markets

Paworn Kiatyutthachart***

Abstract

Under the framework of Constitutional Economics, seeing the political system as a market and believing that political actors are rational, the constitution acts as a tool for transferring preference between political markets and political actors.

The promulgation of the 2017 Constitution of the Kingdom of Thailand and its subsidiary has transformed the Thai political market, converting it from a duopoly market into a semi-competitive oligopoly market with a large number of sellers. These changes are a result of barriers to entry into the election market by establishing the election method that reduces the utility of political parties and beneficial to a specified political party.

Besides, the constitution aims to change the objectives of the political market as well, the destruction of the “policy market” and

*** Master of Arts Program in Political Economy Faculty of Economics, Chulalongkorn University; Email: eugene.kiatyutthachart@gmail.com

the exchange process in political markets that the voters may not get the most utility, both from the micro-level constituency policy and the macro-level national policy as before.

With the reasons mentioned above, changing the constitution is inevitable affects the political market. This change has caused the political market under the 2017 Constitution of the Kingdom of Thailand to change from a “policy market” into the form of “ideology market” that has its characteristics and differentiate from general cases.

Keywords: 2017 Constitution of the Kingdom of Thailand, Political Markets, Electoral System